NORAKSTS

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A42669808
AA43-1752-15/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 15.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Poķis
tiesneses M.Osmane un A.Šteinberga,

piedaloties pieteicējai /pers. A/ un pieteicējas pārstāvim /pers.M/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts zemes dienesta pārstāvim /pers.K/, SIA „Latvijasmernieks.lv" pārstāvei /pers.J/, trešajai personai atbildētāja pusē /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ (šobrīd – tiesību pārņēmējas /pers. A/ un /pers. D/) pieteikumu par Valsts zemes dienesta 2008.gada 30.jūlija lēmuma Nr.2-13/554-P atcelšanu, kadastrālās uzmērīšanas atzīšanu par prettiesisku un zemes robežu plāna reģistrācijas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā atzīšanu par prettiesisku, sakarā ar Valsts zemes dienesta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 29.maija spriedumu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] Tukuma rajona Engures pagasta Tautas deputātu padome ar 1992.gada 30.jūnija 20.sasaukuma 15.sesijas lēmumu „Par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā piemājas saimniecībām" (turpmāk – 1992.gada lēmums) piešķīra /pers. E/ pastāvīgā lietošanā ar zemes lietošanas tiesību pāreju citām personām pēc pagasta zemes ierīcības projekta zemes nogabalu ar plāna Nr.4^{688} pēc adreses /NI Nosaukums/ 0,3 ha platībā, bet /pers. F/ – zemes nogabalu ar plāna Nr.4^{689} pēc adreses /NI Nosaukums 2/ 6,2 ha platībā.

Tukuma rajona Engures pagasta Tautas deputātu padome ar 1993.gada 6.aprīļa 20.sasaukuma 23.sesijas lēmumu „Par zemes piešķiršanu un projekta izmaiņu un ierādīto platību apstiprināšanu" (turpmāk – 1993.gada lēmums) piešķīra /pers. C/ zemi 0,3 ha platībā pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām, kā arī atcēla 1992.gada lēmumu daļā par zemes piešķiršanu /pers. F/ 0,3 ha platībā. Ar 1993.gada lēmumu apstiprinātas izmaiņas zemes reformas 1.kārtas zemes ierīcības projektā saskaņā ar plāna pielikumiem.

Tukuma rajona Engures pagasta Zemes komisija ar 1996.gada 1.oktobra lēmumu „Par zemes īpašumtiesību atzīšanu" (turpmāk – 1996.gada lēmums) atzina /pers. C/ mantojuma tiesības uz mantoto /NI Nosaukums 2/ māju zemi 0,3 ha platībā, nosakot, ka platības pie robežu ierādīšanas var tikt precizētas.

2007.gada aprīlī tika veikta zemes gabala „Ķesterciema Spāriņas" robežu uzmērīšana, nosakot zemes platību 0,3417 ha. Uzmērītās robežas netika aktualizētas Valsts zemes dienesta (turpmāk – VZD) Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (turpmāk – NĪVKIS).

Tukuma rajona Engures pagasta padome, pamatojoties uz zvērināta notāra 2007.gada 15.februārī izdoto mantojuma apliecību, 2007.gada 19.jūnijā atcēla /pers. E/ piešķirtās zemes lietošanas tiesības uz zemi /NI Nosaukums/ 0,3 ha platībā, piešķirot zemi lietošanā /pers. B/ (turpmāk arī – trešā persona).

2007.gada 27.decembrī tika veikta zemes gabala /NI Nosaukums/ robežu uzmērīšana, nosakot zemes platību 0,3538 ha. Vienlaikus tika sastādīts Iebildumu akts par to, ka /pers. C/ pārstāve nepiekrīt robežai.

Izskatījusi VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" mērnieka sastādīto 2007.gada 27.decembra Iebildumu aktu, VZD Ziemeļkurzemes reģionālā nodaļa ar 2008.gada 12.marta lēmumu Nr.19-02-ZK/5 atzina, ka kadastrālā uzmērīšana zemes gabalam /NI Nosaukums/ ar kadastra apzīmējumu 9050 006 0167 ir veikta korekti, ņemot vērā situāciju apvidū, kā arī iekļaujoties pieļaujamās kļūdas robežās. Minēto iestādes lēmumu /pers. C/ pilnvarotā pārstāve /pers. A/ (turpmāk –

pieteicēja) apstrīdēja augstākā iestādē.

[2] VZD ģenerāldirektore ar 2008.gada 30.jūlija lēmumu Nr.2-13/554-P (turpmāk – Lēmums) atstāja negrozītu VZD Ziemeļkurzemes reģionālās nodaļas 2008.gada 12.marta lēmumu Nr.19-02-ZK/5, kā arī uzdeva VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" turpināt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus nekustamajam īpašumam /NI Nosaukums/ bez saskaņošanas ar pierobežnieci /pers. C/.

VZD Ziemeļkurzemes reģionālā nodaļa 2009.gada 31.augustā piešķīra /pers. B/ īpašumā par samaksu zemi /NI Nosaukums/ 0,3538 ha platībā, bet 2009.gada 4.decembrī /pers. B/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /NI Nosaukums/ nostiprinātas zemesgrāmatā.

[3] 2008.gada 1.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā norādīts, ka 1992.gada lēmuma grafiskais pielikums izgatavots atbilstoši Tukuma apriņķa Engures pagasta vēsturiskajam plānam. Vēsturiskajā plānā pieteicējas zemes gabals apzīmēts ar Nr.293, bet grafiskajā pielikumā – ar Nr.180. Salīdzinot abus plānus, strīdus zemes gabals tajos iezīmēts identiski. Tādējādi zemes reformas pirmajā kārtā /pers. F/ zeme piešķirta lietošanā precīzi vēsturiskajās robežās. Ar 1993.gada lēmumu 1992.gada lēmums atcelts daļā par /NI Nosaukums 2/ zemi un nolemts šo zemi piešķirt lietošanā pieteicējai. Tādējādi zemes reformas pirmajā kārtā minētais zemes gabals piešķirts lietošanā pieteicējai tā vēsturiskajās robežās.

Zemes robežu iemērīšanas laikā zemes gabals iemērīts neatbilstoši iepriekš minētajiem plāniem, un tādēļ tika uzsākts administratīvais process (zemes robežu strīds). Izskatot zemes robežu strīdu, VZD nav vadījies pēc iepriekš minētajiem plāniem, bet no 1992.gada lēmuma grafiskā pielikuma zemes lietojumam /NI Nosaukums/ ar kadastra Nr./numurs/.

Pieteicēja lūdz atzīt par prettiesisku 2009.gada 30.jūnijā veikto zemes kadastrālo uzmērīšanu nekustamajam īpašumam /NI Nosaukums/ un zemes robežu plāna reģistrēšanu NĪVKIS. Pieteicējas ieskatā zemes uzmērīšana nedrīkstēja notikt, kamēr nav pabeigta zemes robežu strīda izskatīšana tiesā.

[4] Trešā persona rakstveida paskaidrojumā norāda, ka, izskatot zemes robežu strīdu, VZD pamatoti vadījās pēc 1992.gada lēmuma grafiskā pielikuma zemes lietojumam /NI Nosaukums/, nevis pēc 1992.gada lēmuma pielikuma par zemes lietošanas tiesību piešķiršanu /pers. F/, jo zemes kadastrālā uzmērīšana veikta īpašumam /NI Nosaukums/, nevis īpašumam „/NI Nosaukums2/".

[5] Lietā pieaicinātā atbildētāja VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" (pēc nosaukuma maiņas SIA „ Latvijasmernieks.lv") rakstveida paskaidrojumā norāda, ka zemes vienības /NI Nosaukums/ kadastrālā uzmērīšana veikta atbilstoši 1992.gada lēmumam un atbilstoši minētā lēmuma grafiskajam pielikumam. Uzmērīšana veikta arī atbilstoši Tukuma rajona Engures pagasta padomes 2007.gada 19.jūnija lēmumam par zemes lietošanas tiesību uz zemes vienību /NI Nosaukums/ 0,3 ha platībā atcelšanu /pers. E/ un lietošanas tiesību pāreju trešajai personai uz visu atsavināto zemi.

Robeža starp zemes vienībām /NI Nosaukums/ un /NI Nosaukums2/ noteikta, ņemot vērā situāciju apvidū, kā lauzta līnija, pa sauszemi, nešķērsojot zemes vienības /NI Nosaukums2/ ēkas.

Līdz 2010.gada 29.martam VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" rīcībā nebija informācijas, ka Lēmums ir pārsūdzēts. Līdz ar to zemes kadastrālās uzmērīšanas darbi īpašumam /NI Nosaukums/ tika pabeigti un zemes kadastrālās uzmērīšanas rezultātā izgatavoto zemes robežu uzmērīšanas lietu VZD 2009.gada 29.jūlijā reģistrēja NĪVKIS.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 29.maija spriedumu pieteikums apmierināts daļā – Lēmums atcelts no tā pieņemšanas brīža, atzīta par prettiesisku nekustamā īpašuma /NI Nosaukums/ zemes robežu plāna reģistrācija NĪVKIS, uzlikts pienākums VZD zemes robežu strīdu komisijai atkārtoti izskatīt VISA „Latvijas Valsts mērnieks" mērnieka sastādīto iebildumu aktu par zemes lietojuma /NI Nosaukums/ zemes robežu ierādīšanu apvidū, ievērojot spriedumā konstatētos faktus un juridiskos apsvērumus. Tāpat izbeigta tiesvedība pieteikuma daļā par 2009.gada 30.jūnijā nekustamajam īpašumam /NI Nosaukums/ veiktās zemes kadastrālās uzmērīšanas atzīšanu par prettiesisku.

Tiesa spriedumā konstatēja, ka atbilstoši aktuālajiem NĪVKIS datiem zemes gabalu robeža noteikta no punkta Nr.2001 uz punktu Nr.2000 un punktu Nr.593. Pieteicēja uzskata, ka robeža nosakāma atbilstoši vēsturiskajām robežām no punkta Nr.2001 līdz punktam Nr.592. Lietā kā 1992.gada lēmuma pielikums atrodas arī zemes lietojuma /NI Nosaukums/ plāns, atbilstoši kuram zemes gabalu strīdus robežpunkts noteikts punktā Nr.593 un robeža starp īpašumiem iezīmēta kā taisna līnija. Vienlaikus tiesa secināja, ka 1992.gada lēmuma pielikumā esošais zemes lietojuma /NI Nosaukums/ plāns, uz kura pamata pieņemts Lēmums, satur acīmredzamas neatbilstības un rada šaubas par tā izgatavošanas pamatotību. Plānā nekustamajiem īpašumiem norādīti kadastra numuri, un to parakstījis pašvaldības padomes priekšsēdētājs A.Kalnozols. Savukārt tiesas sēdē VZD pārstāvis atzina, ka 1992.gadā zemes gabaliem kadastra numuri vēl netika piešķirti. Tāpat tiesa konstatēja, ka A.Kalnozols 1992.gadā nebija pašvaldības padomes priekšsēdētājs.

Pieteicējai zemes gabala lietošanas tiesības piešķirtas ar 1993.gada lēmumu, kura grafiskajā pielikumā (*lietas 1.sējuma 19.lapa*) pieteicējai piešķirtais zemes gabals apzīmēts ar Nr.293. 1993.gada lēmuma grafiskais pielikums atbilst vēsturiskajam plānam (*lietas 1.sējuma 15.lapa*) un vizuāli ir konstatējams, ka zemes gabalu Nr.292 un Nr.293 strīdus robežpunkts atbilst zemes robežu plāna, kas aktualizēts NĪVKIS, robežpunktam Nr.592.

Saskaņā ar 1996.gada lēmumu pieteicējai atzītas īpašuma tiesības uz /NI Nosaukums 2/ māju zemi 0,3 ha platībā atbilstoši zemes pārskata plānam. Tiesa atzina, ka minētais plāns atbilst 1993.gada lēmuma grafiskajam pielikumam un

vēsturiskajam plānam, tajā ir mainīta zemes gabalu numerācija un mazāk detalizēti atainotas uz zemes gabaliem izvietotās būves, savukārt zemes gabalu robežpunkti izšķirami skaidrāk. No minētā zemes plāna tiesa vizuāli konstatēja, ka abu strīdus zemes gabalu robeža ir taisna līnija un strīdus robežpunkts ir ar Nr.592. Šādu secinājumu tiesa izdarīja, salīdzinot 1996.gada lēmuma grafisko pielikumu (*lietas 1.sējuma 16.lapa*) ar 1992.gada lēmuma grafisko pielikumu (*lietas 1.sējuma 20.lapa*), uz kura pamata izdarīta nekustamā īpašuma /NI Nosaukums/ robežu iemērīšana.

Nekustamā īpašuma /NI Nosaukums/ robežu uzmērīšana notikusi, pamatojoties uz 1992.gada lēmuma grafisko pielikumu, kurš neatbilst grafiskajiem pielikumiem, kas izgatavoti lēmumiem par nekustamā īpašuma „Ķesterciema Spāriņas" piešķiršanu. Minētās neatbilstības rezultātā radies robežu strīds. VZD bija jākonstatē, ka neizpildās Ministru kabineta 2008.gada 7.jūlija noteikumu Nr.522 „Zemes robežu strīdu komisijas darbības kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.522) 24.2.apakšpunkta prasības, proti, attiecībā uz zemes robežu strīdā iesaistīto zemes vienību pieņemto lēmumu grafiskie pielikumi par zemes piešķiršanu nav savstarpēji atbilstīgi.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 29.maija spriedumu daļā, ar kuru pieteikums apmierināts, VZD iesniedza apelācijas sūdzību.

[8] Administratīvā apgabaltiesa ar 2013.gada 2.decembra spriedumu apmierināja /pers. D/ un /pers. A/ pieteikumu daļā, atzīstot par prettiesisku VZD rīcību, reģistrējot nekustamā īpašuma /NI Nosaukums/ zemes robežu plānu NĪVKIS brīdī, kad Lēmums nebija kļuvis nepārsūdzams un izpildāms. Apgabaltiesa noraidīja pieteikumu daļā par Lēmuma atcelšanu.

[9] Izskatījis /pers. A/ un /pers. D/ kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Augstākā tiesa) ar 2014.gada 2.decembra spriedumu atcēla Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 2.decembra spriedumu un nosūtīja lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

[10] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā norādīto argumentāciju. Atbildētājs pieteikumu neatzina, pamatojoties uz apelācijas sūdzībā norādīto argumentāciju. Trešā persona pievienojās atbildētāja paskaidrojumiem.

Motīvu daļa

[11] Uzklausījusi administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[12] Saskaņā ar likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" 4.pantu zemes reforma veicama divās kārtās, no kurām pirmajā kārtā pēc zemes pieprasījumu izskatīšanas katram pagastam sastāda zemes ierīcības projektu, saskaņā ar kuru pieņem lēmumus par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā un ierāda piešķirtās zemes robežas dabā, bet otrajā kārtā veic zemes īpašuma tiesību atjaunošanu.

Apgabaltiesa konstatē, ka /pers. F/ ar 1992.gada lēmumu nolemts piešķirt patstāvīgā lietošanā ar lietošanas pāreju zemes gabalus pēc zemes ierīcības projekta piemājas saimniecību izveidošanai. Saskaņā ar pievienoto sarakstu ar Nr.63 /pers. F/ lietošanā piešķirta zeme 6,2 ha platībā pēc adreses /NI Nosaukums 2/, zemes gabala numurs pēc zemes ierīcības projekta Nr.4^{669} (*lietas 1.sējuma 31.- 33.lapa, 2.sējuma 43.lapa*). Ar šo pievienoto sarakstu ar Nr.47 /pers. E/ lietošanā piešķirta zeme 0,3 ha platībā pēc adreses /NI Nosaukums/, zemes gabala numurs pēc zemes ierīcības projekta Nr.4^{668}.

Turpmākā īpašuma tiesību piešķiršanas procesa gaitā zemes gabala Nr.4^{668} platība un konfigurācija nav tikusi mainīta mainīta, savukārt zemes gabals Nr.4^{669} ir ticis sadalīts. Ar 1993.gada lēmumu pieteicējai pastāvīgā lietošanā piešķirta zeme 0,3 ha ar projekta numuru 4-1075 *(lietas 1.sējuma 18.,19.lapa)*. Zemes gabala Nr.4^{669} sadalīšana neskar robežu starp īpašumiem /NI Nosaukums/ un /NI Nosaukums 2/.

Iepriekš minētais norāda, ka zeme abiem pretendentiem ir piešķirta zemes reformas pirmajā kārtā ar vienu lēmumu - 1992.gada lēmumu. Turklāt zemes piešķiršana zemes reformas pirmajā kārtā pieteicējai un trešajai personai notika, balstoties uz zemes ierīcības projektu. Līdz ar to arī uzmērīšanas procesā dabā zemes ierīcības projekta grafiskā daļa ir atzīstama par dokumentu, kas atspoguļo 1992.gada lēmuma saturu. Apsvērumi, ka zemes ierīcības plāns nav precīzs, nemaina tiesas viedokli, ka tas atspoguļo to, kādi zemes gabali pieteicējai un trešajai personai ir piešķirti.

[13] Trešā persona zemes vienības /NI Nosaukums/ uzmērīšanai ir iesniegusi Tukuma rajona Engures pagasta zemes lietojuma /NI Nosaukums/ kadastra Nr./numurs/plānu (*lietas 1.sējuma 20.lapa*). Šis dokuments sagatavots kā 1992.gada lēmuma pielikums.

Apgabaltiesa atzīst, ka iesniegtais dokuments ir viltojums. Uz to norāda virkne pazīmju: 1) dokuments ir izgatavots, izmantojot VZD kadastru datu bāzes, kas 1992.gadā nepastāvēja; 2) 1992.gadā zemes gabaliem vēl nebija kadastra numuru, savukārt šajā dokumentā visiem zemes gabaliem tiek norādīti pašreizējie zemes kadastra numuri; 3) grafiskais plāns atspoguļo zemes gabala /NI Nosaukums 2/ konfigurāciju pēc sadalīšanas, kas notika tikai pēc 1993.gada lēmuma pieņemšanas; 4) 1992.gadā dabā nebija uzmērīti daudzie plānā iezīmētie robežpunkti (tai skaitā 592. un 593.punkts); 5)

plāna parakstītājs /pers.P/ 1992.gadā nebija pašvaldības padomes priekšsēdētājs.

Jānorāda, ka nopratināts kā liecinieks, /pers.P/ liecināja, ka 1992.gadā personām lēmumi tika izsniegti bez pielikumiem. Tiesas uzrādīto dokumentu /pers.P/ parakstīja 2007. vai 2008.gadā. Tādējādi liecinieka liecības apstiprina to, ka 1992.gada lēmumam nebija grafiskā pielikuma atsevišķajiem zemes gabaliem. Savukārt /pers.P/ nevarēja 2007.gadā sastādīt dokumentus, uzdodot tos par 1992.gada lēmuma pielikumiem. 2007.gadā sagatavoti dokumenti nevar tikt noformēti kā 1992.gada lēmuma grafiskie pielikumi.

Ņemot vērā, ka trešās personas robežu uzmērīšanas procesā iesniegtais 1992.gada lēmuma grafiskais pielikums ir atzīstams par viltojumu, tad tā izmantošana lietā nav pieļaujama.

Dokuments ir sagatavots trešās personas interesēs 2007., 2008.gadā, un to mērniecības procesā ir iesniegusi trešā persona pēc savas iniciatīvas. Līdz ar to ir secināms, ka trešajai personai vajadzēja apzināties, ka mērniecības darbu veikšanai iesniegtais dokuments ir viltojums, proti, tas ir sagatavots tikai 2007.gadā, kad trešā persona uzsāka mērniecības darbus.

[14] Lēmums balstās uz trešās personas iesniegto viltoto 1992.gada lēmuma pielikumu. Tā Lēmuma secinājumu daļā tiek norādīts: „VSIA „Latvijas Valsts mērnieks" /pers.T/ izgatavotajā zemes robežu plānā, kurā zemes gabala /NI Nosaukums/ platība un /NI Nosaukums2/ kopumā atbilst Tukuma rajona Engures pagasta Tautas deputātu padomes 1992.gada 30.jūnija 20.sasaukuma 15.sesijas lēmuma grafiskajā pielikumā noteiktajai robežai starp zems lietojumiem /NI Nosaukums/ un /NI Nosaukums2/. Līdz ar to var secināt, ka robežu plāns atbilst sastādītajiem zemes ierādīšanas dokumentiem un materiāliem, kā arī normatīvo aktu prasībām.".

Līdz ar to nav pamatoti arī Lēmuma secinājumi, ka sastādītais robežu plāns atbilst zemes ierādīšanas dokumentiem un normatīvo aktu prasībām.

[15] Apgabaltiesas vērtējumā atbildētājs strīda izskatīšanas procesā nav ņēmis vērā arī virkni citu apstākļu, kas norādīja, ka zemes uzmērīšanas procesā izmantotais plāns (trešās personas iesniegtais viltotais 1992.gada lēmuma pielikums) ir pretrunā ar lēmuma saturu un dabā konstanto ēku novietojumu.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējai un trešajai personai piešķirtā zeme ir apbūvēta zeme ar 1992.gadā pastāvošu apbūvi, pagalma teritoriju un dabā esošām izmantošanas robežām. Ar 1992.gada lēmumu zeme tika piešķirta piemāju saimniecību izveidošanai, un lēmums paredzēja saglabāt gan pieteicējas, gan arī trešās personas jau esošās piemāju saimniecības . Līdz ar to var secināt, ka trešajai personai tika piešķirta zeme, kas saistīta ar jau pastāvošu piemājas saimniecību.

Uzmērot dabā trešās personas zemes gabalu /NI Nosaukums/ atbilstoši viltotajam 1992.gada lēmuma grafiskajam pielikumam, izveidojās situācija, ka zemes robeža šķērso pieteicējas pagrabu un citas būves. Tādējādi no uzmērījuma rezultātiem bija izdarāms secinājums, ka šāds plāns ir neatbilstošs 1992.gada lēmuma būtībai. Iepriekš minētais uzskatāmi ir redzams, aplūkojot VZD Ziemeļkurzemes reģionālās nodaļas sastādīto robežu shēmu (*lietas 1.sējuma 154.lapa*). No shēmas redzams, ka sarkanā līnija (robeža pēc viltotā 1992.gada lēmuma grafiskā pielikuma) sadala mājīpašuma /NI Nosaukums 2/ ēkas divās daļās. Tādēļ bija acīmredzams, ka grafiskais attēls neatbilda dabā pastāvošajam objektu izvietojumam. Apgabaltiesas vērtējumā atbildētājam nevarēja rasties šaubas par to, ka zeme zem mājīpašuma /NI Nosaukums 2/ ir piešķirta pieteicējai, nevis trešajai personai. Redzot šo pretrunu, zemes robežas uzmērītājs veica korekcijas, kas vairs neatbilda nevienam tā rīcībā esošajam plānam, proti, noteica robežu lauztā formā (no punkta 2001 uz punktu 2000, savukārt tālāk uz punktu 593).

Tādējādi, ja vērtē strīdus komisijai piedāvāto robežlīnijas variantu, var konstatēt, ka tas neatbilst viltotajam 1992.gada lēmuma grafiskajam pielikumam. Tādējādi iestādei bija jākonstatē, ka 1992.gada lēmuma grafiskais pielikums neatbilstības objektu izvietojumam dabā.

[16] Atbilstoši Noteikumu Nr.522 28.punktam, ja VZD zemes robežu strīdu komisija konstatē, ka attiecībā uz strīdā iesaistītajām zemes vienībām pieņemto lēmumu par zemes piešķiršanu grafiskie pielikumi nav savstarpēji atbilstīgi, komisija sagatavo atbilstošu grafisko pielikumu, kā arī grafisko pielikumu, kas atspoguļo zemes vienību robežu savstarpēju nesakritību, vai norāda, *ka zemes robežas nav projektētas atbilstoši faktiskajai situācijai* (nav ievērots apvidus objektu izvietojums apvidū vai ir kļūdas izmantotajā kartogrāfiskajā materiālā) un lūdz pašvaldībai, kas pieņēmusi lēmumu par zemes piešķiršanu, saskaņot grafisko pielikumu un pieņemt lēmumu par zemes vienības robežu un platību precizēšanu, ja tas nepieciešams. Līdz atbildīgās institūcijas atbildes saņemšanai komisija pieņem lēmumu par lietas atlikšanu un termiņa skaitījuma apturēšanu.

Apgabaltiesas vērtējumā VZD zemes strīdus komisija nav ievērojusi Noteikumu Nr.522 28.punkta prasības, proti, nav lūgusi pašvaldība veikt robežu izmaiņu apstiprināšanu.

[17] Apelācijas sūdzībā VZD norāda, ka trešās personas iesniegtais grafiskais pielikums ir pašvaldības apstiprināts, līdz ar to VZD jebkurā gadījumā vajadzētu izgatavot tādu pašu grafisko pielikumu. Tādējādi atbildētājs uzskata, ka lietā nav nozīmes tam, ka dokuments ir viltots, jo pašvaldības griba ir pausta.

Apgabaltiesa nepiekrīt šādam situācijas izvērtējumam, ņemot vērā turpmāk minētos apsvērumus.

1992.gada lēmuma grafiskā pielikuma viltojums nav „pašvaldības piekrišana izmaiņām" Noteikumu Nr.522 izpratnē. Šo dokumentu nevar atzīt par pašvaldības pieņemtu lēmumu, jo Engures pagasta pašvaldību neveido vienpersoniski /pers.P/. Nepastāv tiesisks regulējums, kas ļautu A.Kalnozolam pašvaldības vārdā vienpersoniski lemt par to, kādas ir

zemes robežas strīdus zemes gabaliem Noteikumu Nr.522 ietvaros. No lietā esošajiem materiāliem nevar izdarīt secinājumus, ka pašvaldībā pēc būtības būtu skatīts jautājums par strīdus robežām, pieņemot atbilstošu lēmumu. Turklāt ir būtiski ievērot Noteikumos Nr.522 noteikto procesu kopumā, kas paredz pašvaldības iesaistīšanu lēmuma pieņemšanā, tomēr tā izskata strīdus jautājumu tikai tādā veidā, kādā to pieprasa VZD (iepriekš tiek sagatavoti noteikti grafiskie attēlojumi, analizējot situāciju dabā).

Mērniecības procesu SIA „Latvijas Valsts mērnieks" veica, balstoties uz pieņēmumu, ka viltotais grafiskais pielikums visprecīzāk atspoguļo 1992.gada lēmuma saturu. Līdz ar to netika ņemti vērā nekādi citi dati, tai skaitā netika ņemtas vērā dabā konstatētās neatbilstības, 1992.gada lēmumam pievienotā ierīcības projekta grafiskie attēlojumi un iepriekšējie zemes gabalu plānojumi („vēsturiskās robežas").

Bez viltotā grafiskā pielikuma mērnieks nespētu sagatavot robežplānu, jo tam nebūtu citu plānojumu, kā vienīgi zemes ierīcības projekts un citi „vēsturiskie plānojuma dokumenti". Līdz ar to mērnieks, lai uzmērītu robežu, būtu spiests vadīties pēc pilnīgi citiem informācijas avotiem. Šādā gadījumā robežas uzmērīšana jau sākotnēji balstītos uz citiem dokumentiem, kas visticamāk arī novestu pie cita rezultāta.

[18] VZD apelācijas sūdzībā norāda, ka tam nav jāņem vērā ne vēsturiskās robežas, ne vēsturisko ēku atrašanās vieta, līdz ar to lietā nav nekādas nozīmes vēsturiskiem datiem par zemes robežām.

Apgabaltiesas vērtējumā atbildētāja arguments nav pamatots. Likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" 4.panta otrā daļa paredz bijušo zemes īpašnieku un to mantinieku tiesības pieprasīt zemes piešķiršanu lauku apvidos. Zemes reformas laikā tiek izvērtētas iespējas atjaunot bijušajiem zemju īpašniekiem (mantiniekiem) to īpašumu tiesības, kas faktiski nozīmē arī to, ka tiem lemts par „vēsturisko" robežu atjaunošanu.

Vienlaikus likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" 12.panta pirmā daļa paredz noteiktus gadījumus, kad bijušo īpašnieku tiesības var tikt ierobežotas, ņemot vērā citu personu prioritāti zemes lietošanā. Tādējādi ne visos gadījumos bijušajiem īpašniekiem (mantiniekiem) ir prioritāte, kas savukārt norāda, ka ne visos gadījumos „vēsturiskajām robežām" ir nozīme robežu noteikšanā.

Konkrētās lietas ietvaros apgabaltiesa konstatē, ka /pers. C/ ar Engures pagasta Zemes komisijas 1996.gada 1.oktobra lēmumu ir atzītas zemes īpašuma tiesības uz mantoto /NI Nosaukums 2/ māju zemi kā bijušā īpašnieka mantiniecei (*lietas 1.sējuma 36.lapa*). Lēmums paredz, ka platība pie robežu ierādīšanas var tikt precizēta. Turklāt pieteicēja arī norāda, ka viņai padomju laikā piemājas saimniecībai piešķirtā zeme faktiski bija 0,5 ha. Tāpat pieteicēja norāda, ka ar 1992.gada lēmumu piemājas saimniecībai piešķirtā zemes gabala robežas arī nav ievērotas tādēļ, ka dabā trešā persona faktiski ieguva pieteicējai piederošo zemes gabalu, kuru iepriekš apsaimniekoja pieteicēja. Līdz ar to robežu pārbaudē būtu izvērtējami zemes ierīcības projekta dati, faktiski dabā pastāvošā situācija un nepieciešamības gadījumā arī robežu „vēsturiskie" dati. Ņemot vērā, ka trešajai personai, tāpat kā pieteicējai, nav precīzu grafisko plānu, kas atspoguļotu 1992.gada lēmuma saturu, tad izšķiroša nozīme būtu piešķirama tieši vēsturiskajiem datiem, proti, pēc iespējas būtu atjaunojamas pieteicējas īpašuma tiesības tās vēsturiskajās robežās.

[19] Pieteicēja pieteikumā tiesā ir prasījusi Lēmuma atcelšanu.

Apgabaltiesas vērtējumā, ņemot vērā iepriekš norādītos apsvērumus, ir secināms, ka ar Lēmumu apstiprinātā robeža ir noteikta nepareizi, proti, robeža šādā veidā nevarēja būt noteikta ar 1992.gada lēmumu. Apgabaltiesas vērtējumā virkne apsvērumu norāda, ka robeža visticamāk no robežpunkta 2001 ir nosakāma uz robežpunktu 592. Uz to norāda zemes gabalu forma, piemēram, zemes gabalam /NI Nosaukums/ robežmalas garums ar īpašumu /NI Nosaukums3/ ir ievērojami īsāks par pretējo robežmalu u.c.. Vienlaikus apgabaltiesa nevar šīs lieta ietvaros precīzi noteikt to, vai robeža ir nosakāma no robežpunkta 2001 uz robežpunktu 592. Robežas noteikšana ir veicama, ievērojot uzmērīšanas prasības, kas sevī ietver objekta apsekošanu dabā, kartogrāfiskā materiāla izpēti, robežpunktu iezīmēšanu dabā un citas darbības.

[20] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai, ja pieteikums ir apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

apmierināt /pers. A/ un /pers. D/ pieteikumu.

Atcelt Valsts zemes dienesta 2008.gada 30.jūlija lēmumu Nr.2-13/554-P ar tā pieņemšanas dienu.

Piespriest no Valsts zemes dienesta par labu /pers. A/ un /pers. D/ samaksāto valsts nodevu 14,25 *euro*.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

V.Poķis

Tiesas sēdes priekšsēdētājs *(paraksts)*

M.Osmane

Tiesneses *(paraksts)*

A.Šteinberga

(paraksts)

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis V.Poķis
Rīgā 2015.gada 18.maijā